

Biokol i krukodling

Hur fungerar det att odla med biokol i kruka? Det har årets trädgårdsspanare undersökt. Under säsongen har medlemmar från hela landet testat Rölundas biokol i krukodlingar i jämförande försök.

Text och bild:
LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Intresset för att få testa produkten från Rölunda och nyfikenheten på biokolets omskrivna fördelar var stor. Vanligen nämner man biokolets goda vatten- och näringshållande egenskaper. Effekten sågs vara bäst på näringsfattig jord och i krukodling. Rölunda rekommenderar produkten i första hand till jordförbättring på friland för mer långsiktiga effekter.

Så här gick spaningen till

För att delta i spaningen skulle man under likvärdiga förhållanden odla åtminstone två likadana säsongsväxter i krukor av samma storlek i sin trädgård. Många har odlat flera växtpar. Alla spanare fick 40 liter biokol.

Växter som odlats är blomväxter (ca 30 procent) som fuchsia, dahlia och petunia, fruktgivande grödor (ca 70 procent) som tomat, paprika och gurka. Dominerande är tomater, som nästan hälften av rapporterna berör.

I den ena krukorna av det jämförande paret byttes **en tredjedel** av den normala jordblandningen ut mot **biokol**. Sedan odlades växterna så som man brukar, med samma mängd näring och under likartade växtförhållanden med tanke på sol, vind m m. Under säsongen gjordes tre utvärderingar samt slutligen en sammanfattande bedömning över hela spaningsperioden. Specifika skillnader att notera var behov av vatten, tillväxt, bladfärg, knopp- och blomsättning samt fruktsättning.

Den sammantagna bedömningen

Av drygt 100 anmälda spanare fick 52 möjlighet att delta varav 46 fullföljde spaningen och det resulterade i 107 slutliga rapporter.

Över 70 procent har vattnat de båda krukorna i samma omfattning, medan knappt 30 procent har noterat ett något mindre behov hos plantorna med biokol.

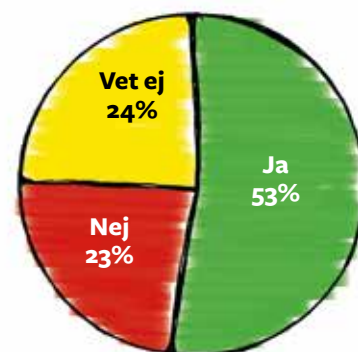
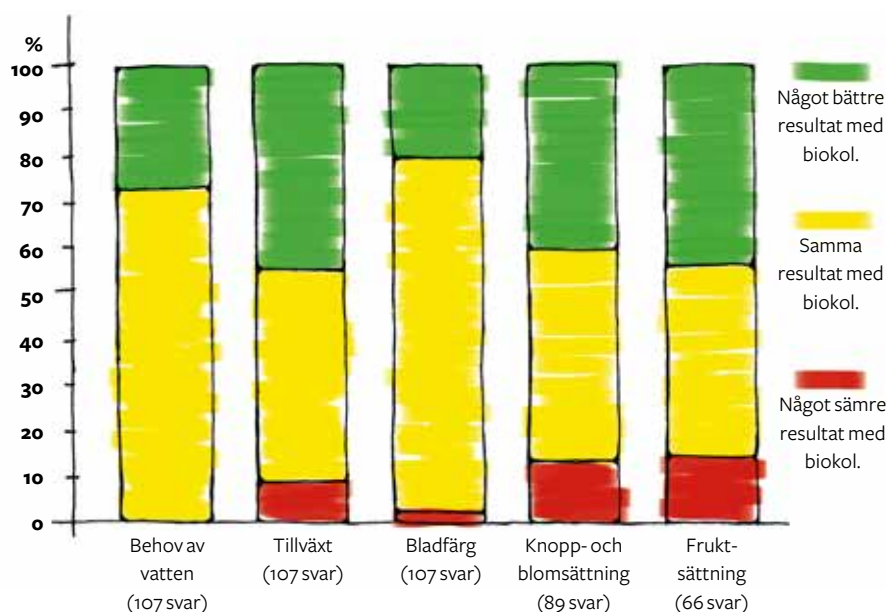
Enligt spanarna har biokolet inte bidragit till några stora bevattningsvinster.

Plantornas tillväxt har i de jämförande krukorna varit likvärdig hos hälften av spanarna och något sämre för en tiondel. För resterande, drygt 40 procent, har plantorna med biokol utvecklats något bättre. Även plantornas bladfärg bedöms som likvärdig av uppemot 80 procent medan 20 procent bedömer bladfärgen som grönare och friskare med biokol.

Angående knopp- och blomsättning har spanarna bedömt att plantorna med biokol i ungefär 40 procent av fallen har haft en bättre utveckling och enstaka har fått uppemot 25 procent bättre resultat. Men samtidigt bedömer knappt hälften att utvecklingen varit likvärdig mellan plantorna och en tiondel har fått en sämre utveckling av plantorna med biokol.

Omkring 40 procent av spanarna har fått antingen bättre eller likvärdig fruktsättning på plantorna med biokol i jämförelse med dem utan. Övriga, knappt 20 procent, har fått sämre skörd från biokolsplantorna.

Här finns stora variationer mellan

Andel av spanarna som kommer att fortsätta med att använda biokol i sina krukor (107 svar).

Jämförelse mellan planter odlade med biokol och utan, med avseende på behov av vatten, tillväxt, bladfärg, knopp- och blomsättning samt fruktsättning. Procentuell fördelning av svaren.

»Den femtedel av spanarna som inte tillfört någon extra gödsel till sina krukor är mer positiva till att använda det näringsberikade biokolet igen.«

BILD: CAROLIN HEDMAN

Spaningen påbörjas och i hälften av krukorna byts en tredjedel av jorden ut mot biokol.

några av spanarna, i extremfallet allt från dubbelt så bra fruktsättning till mycket sämre för biokolsplantan.

På frågan om man kommer att fortsätta att odla med biokol i sina krukor svarar mer än hälften av spanarna ja, medan knappt en fjärdedel inte kommer att göra det och den resterande fjärdedelen vet ej.

Spanarna spekulerar

Sammantaget blev spanarnas lovord om Rölundas biokol rätt återhållsamma och många förväntningar uppfylldes inte

Det blev ingen större skillnad mellan plantorna med respektive utan biokol i spaningen. Här har tomatplantan utan biokol till höger varit snabbare i starten medan den med biokol tog igen försprånget på slutet, så tomatskörden blev ungefär densamma totalt sett.

och de fördelar man noterat har generellt varit små. Man blev besviken på att den vattenbuffrande effekten uteblev och att skördeutfallet inte blev bättre. Kanske hade förväntningarna varit för höga. Många, som kommer att avstå biokol i fortsättningen, menar att det fungerar lika bra med de odlingsystem och jordsubstrat de redan använder.

Flera av spanarna har antytt att näringen i biokolet kanske blir överflödigt. Ja, i vissa fall även för mycket näring. En spanare nämner potatis som med tillsatt biokol fick så bra tillväxt att blasten lade sig och blev ohanterlig. Skörden från de två krukorna blev senare likvärdig. En annan, som odlat under magrare förhållanden, fick likvärdig blastutveckling men större skörd med biokol i krukorna.

En spanare som även använt eget biokol, kunde inte notera någon större skillnad mellan Rölundas biokol och det egna biokolet eller kontrollplantorna utan biokol. Växterna i spaningen har i de flesta fall varit välförsörjda med både näring och annan omvårdnad och man kan spekulera i om utfallet av biokol hade varit ett annat under mindre gynnsamma förhållanden.

Den femtedel av spanarna som inte tillfört någon extra gödsel till sina krukor är mer positiva till att använda det näringsberikade biokolet igen.

Någon spanare har konstaterat att biokolsplantorna utvecklades bättre i början av säsongen för att sedan bli jämbördiga med kontrollen. Andra har noterat det motsatta och sett att plan-

Vad är biokol?

Biokol är ett annat namn för träkol när det används i syfte att ge odlingsfördelar och miljövinster, se artikel i Hemträdgården 4/13 sid 38. Rölundas biokol är näringsberikat med höns gödselkompost från Kravproduktion och träkolet är från inhemska björk och tall.

torna med biokol höll sig fräschare och produktiva längre på säsongen. Någon tycker sig även ha märkt att biokolsplantorna hade större motståndskraft mot skadegörare och att även andelen spruckna tomater blev lägre.

Blygsamt positiva slutsatser

En som använt eget biokol under flera år i sina odlingar menar att det ger en mörkare jord med bättre, smuligare jordstruktur som både släpper och håller fukt på ett fördelaktigt sätt. Hon kommer att fortsätta för att det ger ett mycket bättre och jämnare resultat än att gödsla med andra tillsatser. Hon blev även överraskad av att den positiva effekten syntes i hennes krukodling under denna korta utvärderingstid.

Två spanare som använt biokolet även på friland konstaterade att här blev den positiva effekten tydligare, skörden av rödbetor respektive morötter blev mycket bättre med biokol i jorden.

Även om utfallet av denna spaning inte är helt övertygande är många fortfarande nyfikna på biokol och vill veta mer. Många kommer att följa upp effekterna även under kommande år, och kanske göra eget eller köpa in större mängd biokol. En säsong med krukodling är en kort tid med tanke på kontinuiteten och bördigheten av den flertusenåriga svarta jorden i Amazonas, som är uppbyggd av träkol, och som är upphovet till dagens intresse för biokol i odling och ur miljövinstryck. Här finns absolut mer att lära.

Ett stort tack till alla spanare! Ni är välkomna att återkoppla med era fortsatta erfarenheter, bra som dåliga, av att odla i biokol, Rölundas såväl som egen-tillverkat. 🌱

Vad är en trädgårdsspanare?

Medlemsförsök kan bidra med kunskap och ge värdefull konsumentupplysning. Trädgårdsspanarna, nu inne på sitt trettonde år, är Hemträdgårdens egen testpatrull. Enkla försök görs hemma i trädgården och redovisas sedan till oss. Resultatet presenteras i Hemträdgården och på hemsidan www.tradgard.org. En ny spaning kommer i nästa Hemträdgården.